

ÖVERKLAGANDE

Till Länsstyrelsen i Stockholms län

Botkyrka kommun

Samhällsbyggnadsnämnden

147 85 Tumba

Klagande

Naturskyddsföreningen i Botkyrka och Salem, "NSF" org. nr. 80 2401-5441 /Jan Govella.

Saken

Överklagan av kommunfullmäktiges beslut i Botkyrka den 14/6 antagna Detaljplan för del av Familjeparken Hågelby, Botkyrka kommun 24-04. Fastigheter, Botkyrka Lindhov 15:24 och Tumba 7:5 i Botkyrka kommun.

Yrkande

Naturskyddsföreningen i Botkyrka och Salem yrkar att Länsstyrelsen upphäver Botkyrka kommuns beslut för Detaljplan för del av Familjeparken Hågelby. Med stöd av bl. a. Miljöbalken 3 kap. Ett formaliafel har begåtts av Botkyrka kommun i samrådsförfarandet.

Bakgrund

NSF har inkommit med 4 st yttranden i rubricerat planärende daterade 18/11 2007, 14/12 2009, 12/5 2010, 25/11 2010 samt 15/5 2012.

I samtliga yttranden har NSF ställt sig djupt kritisk till exploateringen av Hågelby – Skrefsta.

Miljöbalken 3-e kap.

§ 1

Fastställer att mark- och vattenområde skall användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.

Nöjesparksetableringen strider mot denna paragraf, då marken kommer att förändras av exploateringen. Jordbruksmarken, som gett mat på borden i generationer i området, raderas ut. I en tid då matpriser och bristen på mat ökar i världen. All tillgänglig jordbruksmark kommer att behövas i framtiden.

En god hushållning är att bevara jordbruksmarken åt kommande generationer, varför NSF yrkar på detaljplanens upphävande.

§ 2

Stora mark- och vattenområden, som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön, skall så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt påverka områdets karaktär.

Hågelby-Skrefstaområdets synnerligen unika och bevaransvärda herrgårdslandskap med gamla ekar i ett tätortsnära läge har skonats från Botkyrkas totala omvandling från jordbrukssamhälle till en mer och mer urbaniserad tätort. Ingen exploatering har skett här över tid. Den planerade etableringen av Nordens största nöjespark kommer att påtagligt påverka och skada landskapet för all framtid.

NSF hävdar att Detaljplan 1 strider mot denna paragraf och yrkar upphävande av nämnda plan.

§ 3

Mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt skall så långt som möjligt skyddas mot åtgärder, som kan skada naturmiljön.

NSF i Botkyrka Salem ser att den översiktliga MKB:n, som har legat till stöd för detaljplanens utformning endast innehåller en allmänt hållen naturvärdesinventering utförd av Calluna. En särskild och fördjupad artinventering bör göras på de gamla ekarna på området som gränsar till den tänkta sagoparken. Om det finns utrotningshotade arter i ett område måste först Länsstyrelsens dispens sökas innan exploatering påbörjas.

Eftersom en artinventering i olika årstider samt i sjön Aspens strandzon ej ingick i Callunas arbete, vet ingen vad som döljer sig i Hågelby- Skrefstas marker och vad som för alltid går till spillo av skyddsvärda och/eller utrotningshotade arter när exploateringen inleds.

Nöjesparken kommer också att effektivt avsnöra den smalaste och därför mest sårbara delen av Bornsjökilen, redan med Detaljplan 1. Denna sista och smalaste remsan av Bornsjökilens natur i Hågelby – Skrefsta fragmentiseras och byggs igen. Exploatörens kompensation – en ekodukt över Hågelbyleden kan ej ersätta förlusten av naturmarken i Bornsjökilen.

Vidare, den absolut sista naturmarken i Hågelbyområdet Bornsjökil kommer att vid Detaljplan 2 fullbyggas med en omfattande och inhägnad sagopark enligt ett nytt ramavtal i exploateringsavtalet, som följer med Detaljplan 1.

NSF motsätter sig Botkyrka kommuns agerande att ej skydda sin del av den känsliga Bornsjökilens natur enligt denna paragraf. MKB:n är ur denna paragrafs mening bristfällig och NSF yrkar avslag på detaljplanen.

§ 4

Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Det väsentliga samhällsintresset, som Botkyrka kommun lyft fram i sina handlingar i ärendet, är de ca 1000 arbetstillfällen som utlovas vid parkens etablering. Anmärkningsvärt, med detta sätt att argumentera för en exploatering, är att detaljplanens 1:a del endast genererar ett fåtal arbetsplatser. De 1000 utlovade arbetsplatserna är högst osäkra och skapas kanske långt fram i tiden när hela området efter tio år är fullt utbyggt.

Annan lämpligare mark ur naturskyddets synvinkel för en nöjespark i Botkyrka kommun har aldrig anvisats exploatören fam. Lindgren AB. Detta för att både kunna bevara kulturlandskapet och få en nöjesparksetablering till kommunen.

NSF gör gällande att detaljplanen del 1 strider även mot denna paragraf.

§ 6

Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivets skall så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närhet av tätorter skall särskilt beaktas.

Område som är av riksintresse för naturvården, kulturvården skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Hågelby-Skrefsta är ett mycket samhällsnära, stort och sammanhängande naturområde med höga kvaliteter. Alby, Norsborg, Hallunda och Tumba ligger runt detta naturområde, vilket således är lätt tillgängligt även för icke bilburna (cykel, buss, promenader).

Självfallet är dessa naturområden högt uppskattade såväl för sin tillgänglighet som för sin natursköna omgivning med öppna landskap, frid och ro. Promenader, cykling, jogging i belysta motionsspår, ridning, bär och svampplockning, arkeologisk kultur är en del av det som upplevs här.

En god och hållbar hushållning är att bevara dessa unika och mångfacetterade värden för naturvård, kulturmiljö och friluftsliv till kommande generationer.

Botkyrka kommuns planer att bygga ut och utveckla kommunen i övrigt till en mer stadslik karaktär gör att bevarandet av markerna i Hågelby är än angelägnare för kommuninnevånarna.

NSF gör gällande att detaljplanens antagande strider även mot denna paragraf i miljöbalken och yrkar upphävande av detaljplanen.

§ 10

Om ett område enligt § 5-8 är av riksintresse för flera oförenliga ändamål skall företrädet ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt.

NSF framhåller att all jordbruksmark är av nationell betydelse och kommer att behövas i en framtid för ett hållbart sätt att producera mat och jordbruksprodukter.

NSF gör gällande att detaljplanens antagande strider även mot denna paragraf i miljöbalken och yrkar upphävande av detaljplanen.

Fornminneslagen 2-a kapitlet

Fasta fornlämningar är skyddade enligt denna lag. Fasta fornlämningar är lämningar efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergivna.

Med Detaljplan 1:s innehåll av fritidshus, campingområde, stora ekonomibyggnader, nya vägar samt hotell och handel i ett nytt stadsliknande område mitt i ett

fornlämningsområde, kommer det gamla herrgårdslandskapet svårligen att uppfattas och upplevas som just ett herrgårdslandskap med anor från förr.

NSF är djupt kritisk till att Botkyrka kommun med rubricerade detaljplan raderar ut Botkyrkas sista samhällsnära fornminneslandskap i ett Botkyrka som en gång i tiden hade gott om läsbara fornminnen.

NSF yrkar att Fornminneslagen skall skydda detta viktiga landskap till kommande generationer och yrkar att beslutet upphävs om antagande av detaljplan del 1.

Om Natura 2000 ur antagandehandling Ks/2011 274, 2010-12-21, reviderad 2011-02-23, Länsstyrelsens remissyttrande.

Länsstyrelsen har i yttrande över planprogrammet upplyst om att det kan behövas Natura 2000 prövning, bl.a. gällande sumpskogen som skulle kunna påverkas av ändrad flödesregim vid ökad andel dagvatten i sjön Aspens tillrinning.

”Av 4 kap, § 8 följer att planen inte får antas innan det är utrett om en sådan prövning behövs. Prövningen skall ske utifrån det kumulativa effekterna av pågående och planerad verksamhet. Det innebär att planens påverkan på Aspens vattenståndsregim skall prövas tillsammans med annan nu pågående verksamhet inom tillrinningsområdet tillsammans med övriga delar inom Aspens tillrinningsområde enligt upprättat planprogram. MKB måste kompletteras med uppgifter så det är möjligt att bedöma vilka risker som är förenade med en ökad andel dagvatten i sjöns tillrinning och hur detta påverkar dynamiken i sjöns vattenstånd.

Länsstyrelsen har sålunda upplyst Botkyrka kommun om att en Natura 2000-prövning kan behövas innan beslut”.

Kommunens svar:

”Vi anser inte att en Natura 2000-prövning är aktuell för planen/verksamheten och förstår inte vilket Natura-2000 område som avses (Ekholmens naturreservat tillika Natura 2000-område ligger mer än 500 m från planområdet). MKB:n beskriver övergripande och utifrån befintligt material (dagvattenutredningen) hur en ökad andel dagvatten kan påverka sjön Aspen, men kan inte med befintlig kunskap bedöma hur detta kommer att påverka sjöns vattenstånd. För att göra denna bedömning krävs ytterligare utredningar.” Slut citat.

NSF pekar på att vid kommande detaljplaner (2 och 3, innehållet ännu ej redovisat) kommer nöjesparken att ligga 300 meter från Natura 2000.

NSF ser att Detaljplan 1 har antagits utan att ytterligare utredning utförts avseende dagvattenutredning enligt Länsstyrelsens krav vad gäller det viktiga Natura 2000 området i och vid Ekholmen samt att nöjesparken kommer att störa Naturaområdet. NSF ser det som en allvarlig brist i beslutsförfarandet att viktiga utredningar saknas. Vi yrkar därför upphävande av beslutet.

Formaliafel

Detaljplan 1:s antagande är vidare ej formellt (dvs det är olagligt) på grund av brister i ett tidigare samrådsförfarande.

NSF yttrande skrevs 25 maj 2010.

Den 11 jan 2011 sammanträdde samhällsbyggnadsnämnden och fastslog utställning. Alla politiker hade då "alla" handlingar men inte NSF yttrande. Nämndens beslut fattades på bristande handlingar.

Den 4 jan 2011 utlystes utställningen i Mitt I, där kommunen hänvisar till PBL och att planen upprättats enligt PBL.

Yttrandet saknades också på kommunens hemsida och på plan 7 i kommunhuset, där handlingar för allmänheten skall finnas tillgängliga.

Utställning genomfördes 12 jan 2011 till 2 feb 2011. Vid utställningen saknades handlingarna från NSF, men efter påpekan lades handlingarna till i efterhand ca 3 dagar före utställningens slutdatum.

Detta strider mot 6-e kap §16 pkt 2 i miljöbalken (1998:808), som följer:

14 § Den myndighet eller kommun som upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt 12 § skall göra den och förslaget till plan eller program tillgängliga för berörda kommuner och myndigheter samt allmänheten. Dessa skall ges skälig tid att yttra sig.

16 § Om en miljöbedömning krävs enligt 11§ skall den MKB som avses i 12§ samt synpunkter från samråd enligt 14 och 15 §§ beaktas innan planen eller programmet antas eller läggs till grund för reglering.

När planen eller programmet har antagits skall den beslutande myndigheten eller kommunen i en särskild sammanställning redovisa

2) hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats.

Se bilagor 1 - 3 *NSF utlämnade yttrande, *NSF yrkande om rättelse och *kommunens svar till NSF i frågan.

NSF gör därför ett formellt överklagande, med stöd av tryckfrihetsförordningen (1949:105) 2 kap. om allmänna handlingars offentlighet 1§, över Botkyrka kommuns handläggande av NSF:s yttrande över detaljplan 1 i samband med **utställningen januari 2011**.

NSF vill i sin överklagan hänvisa till regeringens uttalande i sin skrivelse "En samlad naturvårdspolitik" mars 2002.

Citerar:

"Den tätortsnära naturens ställning i förhållande till annan mark- och vattenanvändning bör stärkas. Det gäller större städer i allmänhet och de tre storstadsregionerna i synnerhet. Att med stöd av miljöbalkens bestämmelser om områdesskydd reservera mark och vatten för friluftsliv och biologisk mångfald är lika angeläget som att reservera mark för infrastruktur, bostäder och arbetsplatser".

NSF klandrar att sådana hänsyn ej tagits till förmån för områdets biologiska mångfald och ekotjänster.

Om riksintresset

NSF vill här citera en skrift från Länsstyrelsen, J. Hjalmarsson.

"Riksintresset väger alltid tyngre än ett eventuellt motstående lokalt allmänintresse och områden av riksintresse skall prioriteras i den fysiska planeringen".

NSF klandrar planprogrammet, vilket icke är förenligt med Riksintressets skydd i Hågelby.

Sammanfattning av överklagandet

Kulturmiljön, Riksintresset, Landskapsbilden, Friluftslivet, Jordbruks - och Naturmiljön med Bornsjökilen

Rubricerad detaljplan etapp 1 medför en total fragmentisering av kulturlandskapet och stora negativa konsekvenser som självklart följer av en stor campingplats för 250 tält och husvagnar samt en stor stugby och en stadsgata med 4-våningshus. Bebyggelsen och omvandlingen till ett nöjesfält är inte det mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge av naturområdet samt föreliggande behov av tätortsnära friluftsområden för Botkyrkaborna i närliggande miljonprogramområden. Behovet av samhällsnära lättillgängliga grönområden har inte beaktats tillräckligt vid upprättandet av detaljplanen.

Natur- och kulturmiljön kommer att påtagligt skadas, vidare kommer det läsbara herrgårdslandskapet med gamla anor att svårligen kunna uppfattas bland tält och husvagnar och stora servicebyggnader där nu en öppen och fri siktvy råder. Ingen hänsyn har tagits till Hågelby Skrefstaområdets speciella karaktär och historia.

Ej heller har kommunen med den rådande detaljplanen tagit hänsyn till den nationella betydelsen av jordbruk. Alla jordbruksarealer kommer att behövas i ett framtidsperspektiv såväl i Botkyrka som i världen.

Detaljplanens utformning och innehåll kommer att påverka naturen med en barriär i den redan svaga Bornsjökilen och den biologiska mångfalden på ett negativt sätt redan vid etapp 1's utbyggnad.

Att främja en långsiktig hushållning av Hågelby-Skrefstas marker, vatten och fysiska miljö är icke möjligt med detaljplanens intentioner att skapa en genomgripande Familjepark.

Naturskyddsföreningen i Botkyrka och Salem överklagar Detaljplan del 1 av familjeparken Hågelby i Botkyrka Kommun i dess helhet enligt ovanstående och yrkar att:

MKB:s 0-alternativ skall gälla i planområdet, dvs upphävande av detaljplan del 1.

Referenser

NSF har inkommit med följande yttranden i rubricerat planärende daterade 18/11 2007, 14/12 2009, 12/5 2010, 25/ 5 2010, 25/11 2010 samt 15/5 2012.

Bilagor

1. Komplettering till Naturskyddsföreningens yttrande (daterat den 25 januari 2011)
2. Botkyrka kommuns svar på bilaga 1. Dat. 2011 27 januari
3. Det saknade yttrandet dat 2010 25 maj

Med Vänliga Hälsningar, för styrelsen Uttran 5 juli 2012.

Jan Govella
Ordf.

Arne Söderbom
V. Ordf.

Föreningskretsen Naturskyddsföreningen Botkyrka och Salem med 1700 medlemmar bildades 14 juni 1975 och ingår i riksföreningen med 192 000 medlemmar.

Naturskyddsföreningen i Botkyrka och Salem

Adress c/o Arne Söderbom Rosendalsvägen 4. 147 63 Uttran